

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-02-04 Nr. 429-34
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėja su draudiku sudarė Būsto draudimo sutartį (draudimo liudijimas (duomenys neskelbtini)) (toliau – Draudimo sutartis), kuria draudiko parengtų Būsto draudimo taisyklių *Luminor* banko klientams¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu draudimo variantu „Maksimalus“ buvo apdrausti pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su gyvenamuoju namu, esančiu adresu: (duomenys neskelbtini), taip pat apdraustas namų turtas ir civilinė atsakomybė. Draudimo laikotarpis – nuo 2025 m. gegužės 8 d. iki 2026 m. gegužės 7 d.

2025 m. rugpjūčio 18 d. pareiškėja pateikė pranešimą draudikui apie apdraustam turtui padarytą žalą: „Informuoju, kad rugpjūčio 14 d. įvyko įvykis mano name, esančiame (duomenys neskelbtini). Apie įvykį buvau informuota rugpjūčio 15 d. Namas buvo užlietas vandeniu, rastas miręs žmogus. Vyksta ikiteisminis tyrimas. Prašau užregistruoti įvykį ir informuoti dėl tolimesnių veiksmų“ (toliau – Įvykis). Gavęs pranešimą, draudikas pradėjo žalos administravimo procedūrą. Draudiko prašymu pareiškėja pateikė Įvykio nuotraukas.

2025 m. rugsėjo 10 d. draudikas apžiūrėjo Įvykio vietą ir Turto sunaikinimo, sugadinimo akte užfiksavo, kad apdraustas būstas ir namų turtas buvo užlietas, inžinerinių tinklų avarijos požymių nenustatyta, virtuvės čiaupas veikė sklandžiai, santechnikos prietaisų ar detalių nesandarumų nenustatyta. Turto sunaikinimo, sugadinimo akte užfiksuota, kad, pagal turimą informaciją ir remiantis turto sugadinimo pobūdžiu, laipsniu, apimtimi ir vieta, darytina išvada, kad sugadinimai atsirado dėl neužsukto virtuvės vandens maišytuvo.

2025 m. rugsėjo 11 d. draudikas informavo pareiškėją, kad Įvykį pripažino draudžiamuoju pagal Taisyklių A. IV dalies 1.2 d papunktį² ir nusprendė išmokėti pareiškėjai 3 000 Eur draudimo išmoką, atlyginančią gyvenamajam namui dėl Įvykio kilusią žalą, ir 3 000 Eur draudimo išmoką, atlyginančią namų turtui dėl Įvykio kilusią žalą.

Pareiškėja, nesutikdama su sprendimu, draudikui pateiktose pretenzijose ir kreipimesi į Lietuvos banką kėlė reikalavimą įpareigoti draudiką draudimo išmoką apskaičiuoti įvertinus faktiškai gyvenamajam namui ir namų turtui dėl Įvykio padarytą žalą, netaikant draudimo išmokos dydžio limitų. Pareiškėjos teigimu, žala apdraustam turtui kilo dėl nuomininkės mirties ir virtuvės vandens maišytuvo gedimo, todėl Įvykis negali būti vertinamas kaip paprastas vandens išsiliejimas iš stacionarių įrenginių. Pasak pareiškėjos, kadangi nuomininkė name rasta mirusi, nebuvo kam užsukti vandens maišytuvo. Be to, pasak pareiškėjos, nuomininkė rasta su nudegimais ant rankų, dėl to, pareiškėjos nuomone, vandens maišytuvo užsukti jai nepavyko. Pareiškėja nurodė, kad virtuvės vandens maišytuvo rankenėlė buvo sulūžusi, kranas buvo nestabilus, dėl to naudotis vandens maišytuvu galėjo būti sudėtinga. Pareiškėjos teigimu, draudikas tinkamai neįvertino pareiškėjos nurodytų aplinkybių, todėl priėmė nepagrįstą sprendimą Įvykį pripažinti draudžiamuoju pagal Taisyklių A. IV dalies 1.2 d papunktį (vandens

¹ 2022 m. lapkričio 22 d. redakcija, galioja nuo 2023 m. sausio 1 d.

² Taisyklių A. IV dalies 1.2 d papunktis: „Vandens išsiliejimas iš stacionarių įrenginių ne dėl avarijos (pvz., vandens išsiliejimas iš vonios, jei tai įvyko dėl neužsukto vandens maišytuvo). Nuostoliai atlyginami tik už pirmą įvykį per metus iki Taisyklių A. V dalies 1.2 punkte nurodytų limitų.“

išsiliejimas iš stacionarių įrenginių) ir taikyti 3 000 Eur draudimo išmokų limitą.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Draudikas paaiškino, kad įvykis pripažintas draudžiamuoju pagal Taisyklių A. IV dalies 1.2 d papunktį, nes įvykio aplinkybės atitinka būtent šio draudžiamąjo įvykio požymius ir neatitinka jokių kitų draudžiamųjų įvykių požymių – nei susijusių su vandens rizika (įskaitant, bet neapsiribojant, šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, automatinės gesinimo (sprinklerinės) sistemos, vėdinimo ar oro kondicionavimo sistemos avarijas), nei susijusių su kitomis rizikomis. Draudiko teigimu, nėra jokių duomenų, kad būtų įvykęs staigus ir netikėtas sprogdymas, vandens ar kanalizacijos užsikimšimas ar užšalimas. Draudikas paaiškino, kad tiriant įvykį nustatyta, jog pirmajam asmeniui po įvykio atvykus į patalpas jos jau buvo užlietos skaidriu, švariu vandeniu, vanduo netekėjo, jo užsukti ar kitaip stabdyti nereikėjo. Draudiko teigimu, avarinės tarnybos dėl įvykio į namą kviestos nebuvo. Draudikas paaiškino, kad atliko virtuvės vandens maišytuvo apžiūrą, vertino jo būklę. Apžiūros metu maišytuvą be papildomų pastangų atsuko ir užsuko draudėjos vyras. Tiek šaltas, tiek karštas vanduo bėgo be trukdžių, vanduo į kanalizaciją tekėjo sklandžiai. Pasak draudiko, iš surinktų duomenų nustatyta, kad jokie santechnikos darbai nei prieš, nei po įvykio būste atlikti nebuvo.

Draudikas paaiškino, kad, įvertinęs visus administruojant žalą surinktus duomenis (nuotraukas, duomenis, gautus apžiūros metu, informaciją iš policijos tyrėjos, mirusiosios nuomininkės dukros paaiškinimus, pareiškėjos pateiktą informaciją), priėmė pagrįstą sprendimą įvykį pripažinti draudžiamuoju pagal Taisyklių A. IV dalies 1.2 d papunktį. Vadovaudamasis Taisyklių A. IV dalies 1.2 d ir A. V dalies 1.1, 1.2 papunkčiais, draudikas nurodė pagrįstai draudimo išmokas dėl sugadinto gyvenamojo namo ir namų turto apskaičiavęs taikydamas 3 000 Eur draudimo išmokų limitus.

Vadovaudamasis pirmiau nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad neturi pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimo draudimo išmoką apskaičiuoti pagal faktinį pareiškėjos dėl įvykio patirtos žalos dydį, netaikant draudimo išmokų limitų.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokų, atlyginančių dėl įvykio pareiškėjos patirtus nuostolius, dydžio.

Siekiant išnagrinėti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar pagal šalių sudarytos Draudimo sutarties sąlygas draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, pripažino įvykį draudžiamuoju pagal Taisyklių A. IV dalies 1.2 d papunktį ir apskaičiuodamas mokėtinas draudimo išmokas jų dydį apribojo iki 3 000 Eur.

CK 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Sutarčių laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarčių sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose³.

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo riziką laipsnį⁴. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu (CK 6.987 straipsnis)⁵. Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškiny, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką⁶.

Vertinant įvykio požymius Draudimo sutarties sąlygų kontekste, pažymėtina, kad Draudimo sutartyje nurodyta, jog pastatas ir namų turtas buvo apdrausti draudimo variantu „Maksimalus“. Draudimo liudijime nurodyta, kad šiuo draudimo variantu ir šalių sudarytos Draudimo sutarties pagrindu teikiama plačiausios apimties draudimo apsauga, taip pat draudžiama nuo nurodytų konkrečių rizikų⁷.

Taisyklių A. IV dalies 1.12 papunktyje nustatyta, kad plačiausios apsaugos draudimo apsauga apima bet kokius apdrausto turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, staiga ir netikėtai įvykusius draudimo apsaugos galiojimo metu, išskyrus nedraudžiamuosius įvykius, nurodytus Taisyklių A. IV dalies 1.1–1.12 papunkčiuose ir bendrų nedraudžiamųjų įvykių sąraše (Taisyklių A. IV dalies 4 punktą).

Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punktą įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Draudikui įrodymais nepagrindus, kad įvykis yra nedraudžiamasis ar yra kiti išmokos nemokėjimo pagrindai, jam atsiranda pareiga mokėti draudimo išmoką.

Iš bylos duomenų nustatyta, kad apdraustas būstas ir jame esantis namų turtas buvo užlieti vandeniu. Tuo metu, kai buvo pastebėtas įvykis, būste buvo rasta mirusi būsto nuomininkė.

Iš bylos duomenų matyti, kad pirmoji į įvykio vietą atvyko ir mirusiąją bei užlietą būstą rado mirusiosios dukra. Draudikui su mirusiosios dukra susisiekus telefonu⁸, ši nurodė, kad, jai atvykus, būstas buvo užlietas švairiu, skaidriu vandeniu, tačiau tekančio vandens nebuvo matyti, jo stabdyti nereikėjo, jokios avarinės tarnybos į būstą nebuvo kviestos. Pasak mirusiosios dukros, ant grindų buvo patiesti rankšluosčiai, vanduo, pasak mirusiosios dukros, buvo pradėtas rinkti (grindys buvo pradėtos sausinti). Mirusiosios dukra nurodė, kad mirusioji būste gyveno viena, todėl tikslų įvykio aplinkybių, mirus būste įvykio metu buvusiam asmeniui, niekas nurodyti negali. Pasak mirusiosios dukros, ši iš mamos buvo girdėjusi, kad kartais būdavo sunku naudotis virtuvės čiaupu, jo rankenėlė buvo nulūžusi, taip pat kartais „kimšdavosi“ virtuvės kriauklė ir lėčiau nubėgdavo į kanalizaciją vanduo. Mirusiosios dukros vertinimu, būstą užliejęs vanduo galimai išteko iš atsukto virtuvės čiaupo.

Iš bylos duomenų nustatyta, kad, draudikui susisiekus telefonu su policijos tyrėja⁹, ši nurodė, kad, policijos pareigūnams atvykus į būstą, šis buvo užlietas vandeniu, vanduo niekur netekėjo, stabdyti jo tekėjimo nereikėjo. Tyrėjos turimais duomenimis, būste vandentiekio ar

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje 3K-3-316/2013.

⁷ Įskaitant ugnį, gamtines jėgas, vandenį, vagystę ir piktavališką pastato sugadinimą dėl trečiųjų asmenų veiksmų, transporto priemonės atsitrekinimą, stiklo dūžį, turto sugadinimą arba sunaikinimą dėl elektros įtampos svyravimų ar viršįtampių, savaiminį medžio užvirtimą, šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimus, elektros variklių gedimus, papildomas išlaidas draudimo vietai po draudžiamąjo įvykio sutvarkyti, sutartinių įsipareigojimų, susijusių su įkeistu turtu, vykdymo išlaidas, gyvenamosios vietos nuomos išlaidas, skubią pagalbą namuose.

⁸ Patvirtina pateiktas pokalbio telefonu įrašas.

⁹ Patvirtina pateiktas pokalbio telefonu įrašas.

kanalizacijos avarijos požymių neužfiksuota, santechnikas ar avarinės tarnybos į būstą kviesti nebuvo. Atsakydama į draudiko paklausimą raštu, tyrėja nurodė mirusiosios dukros pateiktą informaciją: „aplinkybių patikslinimo metu <...> nurodė, kad grįžusi į namus pamatė, kad namuose ant grindų yra daug vandens, galvoja, kad vėl nuo virtuvės krano pribėgo, nes yra taip buvę.“¹⁰

Draudikas, apžiūrėjęs įvykio vietą, Turto sunaikinimo, sugadinimo akte užfiksavo: „Įvykio vietos apžiūros metu, dalyvaujant draudėjai ir jos vyrui, fiksuota, kad gyvenamasis namas ir namų turtas adresu (duomenys neskelbtini) buvo sulieti. Inžinerinių tinklų (vandentiekio, kanalizacijos ir kt.) avarijos nebuvo nustatyta. Bandymo metu, virtuvės maišytuvą atsuko ir užsuko draudėjos vyras ir tai atlikdamas išskirtinių pastangų nebuvo panaudota. Tiek karštas, tiek šaltas vanduo iš maišytuvo ilgesnį laiką tekėjo be trukdžių, kanalizacija veikė sklandžiai. Santechnikos prietaisų, detalių ar kt. elementų nesandarumų nefiksuota. Pažymėtina, kad virtuvės maišytuvas savo funkciją atliko pilnai, jokie santechnikos darbai nei prieš, nei po šio įvykio nebuvo atlikti, prieš patikrinant san. mazgus vandentiekio tinklai / sklendės nebuvo užsukti(os). Aplinkybės fiksuotos ir skaitmeninėmis priemonėmis. Pagal turimą informaciją ir remiantis sugadinimo pobūdžiu, laipsniu, apimtimi ir vieta, darytina išvada, kad sugadinimai atsirado dėl neužsukto vandens maišytuvo.“

Draudikas paaiškino, kad, įvertinęs visus administruojant žalą surinktus duomenis (nuotraukas, duomenis, gautus Įvykio vietos apžiūros metu, informaciją iš policijos tyrėjos, mirusiosios nuomininkės dukros paaiškinimus, pareiškėjos pateiktą informaciją apie įvykį), priėmė sprendimą Įvykį pripažinti draudžiamuoju pagal Taisyklių A. IV dalies 1.2 d papunktį, nustatantį, kad draudžiamuoju įvykiu laikomas „vandens išsiliejimas iš stacionarių įrenginių ne dėl avarijos (pvz., vandens išsiliejimas iš vonios, jei tai įvyko dėl neužsukto vandens maišytuvo)“. Draudikas nurodė nustatęs, kad labiausiai tikėtina Įvykio priežastis – neužsuktas virtuvės vandens maišytuvas.

Dėmesys atkreiptinas į tai, kad tarp šalių nėra ginčo dėl to, kad labiausiai tikėtina, jog vanduo išsiliejo dėl neužsukto virtuvės čiaupo. Vis dėlto pareiškėja nurodė, kad Įvykis negali būti vertinamas kaip paprastas vandens išsiliejimas, pamiršus užsukti vandens čiaupą, nes būste buvo rasta mirusi jo nuomininkė, be to, vandens maišytuvo rankenėlė buvo sugadinta, o pats kranas stalviršyje laikėsi nestabiliai. Pareiškėjos teigimu, dėl sugedusios maišytuvo rankenėlės mirusiajai galimai nepavyko užsukti vandens čiaupo. Pareiškėja nurodė apie nudegimo žymes ant mirusiosios rankų, dėl to, pasak pareiškėjos, mirusiajai taip pat galimai buvo per sunku užsukti čiaupą. Pareiškėja taip pat teigė, kad, būsto nuomininkei mirus, apskritai nebuvo kam užsukti čiaupo, dėl to jos mirtis susijusi su Įvykiu. Pasak pareiškėjos, draudikas nepakankamai ištyrė pareiškėjos nurodytas aplinkybes, todėl priėmė nepagrįstą sprendimą.

Draudikas, siekdamas pagrįsti savo poziciją, nurodė, kad visos pareiškėjos nurodytos galimos Įvykio aplinkybės buvo ištirtos ir įvertintos. Draudikas pažymėjo, kad, kaip nurodyta Turto sunaikinimo, sugadinimo akte, per Įvykio vietos apžiūrą buvo apžiūrėtas virtuvėje esantis vandens maišytuvo čiaupas, draudėjos vyras jį atsuko ir užsuko, vanduo bėgo be trikdžių, vanduo į kanalizaciją nutekėjo sklandžiai. Pasak draudiko, iš surinktų duomenų nustatyta, kad vandens čiaupas turėjo tam tikrų gedimų dar kurį laiką iki Įvykio, tai neišvengia ir netikėtai, todėl būtent ši aplinkybė negalėjo nulemti Įvykio. Be to, pasak draudiko, per apžiūrą draudėjos vyrui atsukant ir užsukant čiaupą jokių išskirtinių pastangų dėti nereikėjo, čiaupu buvo galima naudotis, tai telefonu patvirtino ir mirusiosios dukra. Draudikas pabrėžė, kad nėra duomenų, jog čiaupas iki Įvykio ar po Įvykio būtų buvęs remontuotas. Draudikas dėmesį atkreipė į tai, kad asmenys, kurie pirmieji atvyko į Įvykio vietą (mirusiosios dukra, policijos pareigūnai), patvirtino, kad nors patalpų grindys buvo užlietos, vanduo niekur netekėjo, jo stabdyti ar vandens čiaupo užsukti nereikėjo, taigi, vandens čiaupas jau buvo užsuktas. Tai paneigia pareiškėjos teiginius, kad būste Įvykio metu buvusi jo nuomininkė dėl skirtingų priežasčių galimai nepajėgė vandens čiaupo užsukti.

Kaip minėta, įstatymas įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Draudikui įrodymais nepagrindus, kad įvykis yra nedraudžiamasis ar yra kiti išmokos nemokėjimo pagrindai, jam atsiranda pareiga mokėti draudimo išmoką.

Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateikti išsamūs paaiškinimai ir byloje esantys duomenys pagrindžia, kad draudikas dėjo reikiamas pastangas tinkamai ištirti Įvykį ir nustatyti

¹⁰ Patvirtina Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Klaipėdos rajono policijos komisariato 2025 m. (duomenys neskelbtini) d. raštas „Dėl įvykio žalos registracijos Nr. (duomenys neskelbtini)“.

Įvykio priežastis.

Iš bylos duomenų matyti, kad visi su Įvykiu susiję asmenys kaip labiausiai tikėtiną Įvykio priežastį nurodė vandens tekėjimą iš neužsukto virtuvės vandens čiaupo. Iš bylos duomenų taip pat matyti, kad virtuvės čiaupo būklė, tiriant Įvykio aplinkybes, buvo vertinama dalyvaujant tiek draudikui, tiek pareiškėjos vyrui. Pareiškėja nepateikė įrodymų, kad čiaupu nėra galimybės naudotis (jo užsukti) dėl gedimo, be to, bylos duomenys pagrindžia, kad čiaupas neveikė visiškai tinkamai jau kurį laiką iki Įvykio, tačiau juo naudotis buvo galima (tai patvirtino mirusiosios dukra, taip pat Įvykio vietos apžiūros metu atlikti bandymai atsukti ir užsukti vandens čiaupą, stebėti vandens tekėjimą).

Lietuvos banko vertinimu, byloje nėra duomenų, kurie patvirtintų pareiškėjos teiginius, kad vandens čiaupo niekas negalėjo užsukti, nes vienintelis būste Įvykio metu buvęs asmuo buvo miręs, ar kad būste buvusiai nuomininkei iki mirties galimai nepavyko čiaupo užsukti dėl nudegimų ant rankų. Iš bylos duomenų nustatyta, kad, priešingai, nei teigia pareiškėja, pirmajam asmeniui (mirusiosios dukrai) atvykus į Įvykio vietą, vanduo niekur netekėjo, t. y. vandens čiaupas buvo užsuktas. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos teiginiai, jog čiaupas nebuvo užsuktas, nes buvęs būste buvęs asmuo mirė, ar kad šis asmuo negalėjo užsukti čiaupo dėl čiaupo gedimų ar nudegimų ant rankų, atmestini kaip nepagrįsti.

Dėmesys atkreiptinas į tai, kad pirmoji į Įvykio vietą atvykusi mirusiosios dukra paaiškino, jog būste jau buvo pradėtas vandens sausinimas, nes ant žemės buvo patiesti rankšluosčiai vandeniu surinkti. Ši aplinkybė leidžia daryti prielaidą, kad labiausiai tikėtina, jog vandens tekėjimas buvo sustabdytas iki būsto nuomininkės mirties. Tai paneigia pareiškėjos teiginius, kad būste buvęs asmuo vandens čiaupo neužsuko, nes to padaryti negalėjo.

Iš bylos duomenų taip pat matyti, kad Įvykio vietoje nebuvo užfiksuota vandentiekio, kanalizacijos avarijos požymių, trūkusių vamzdžių ar kitų staiga ar netikėtai kilusių aplinkybių, kurios galėjo nulemti būsto užliejimą. Asmenys, nurodydami Įvykio aplinkybes, taip pat patvirtino, kad avarinės tarnybos ar santechnikas į butą kviešti nebuvo, nes vandens stabdyti nereikėjo.

Pažymėtina, kad civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema spręstina remiantis vadinamąja tikėtinumo taisykle (tikimybių pusiausvyros principu). Kasacinio teismo jurisprudencijoje ne kartą nurodyta, kad įrodinėjimas civiliniame procese turi savo specifiką – nenustatyta, kad išvadą apie tam tikrų faktų buvimą galima daryti tik tada, kai dėl jų egzistavimo absoliučiai nėra abejonių; išvadą apie faktų buvimą civiliniame procese galima daryti ir tada, kai tam tikros abejonės dėl fakto buvimo išlieka, tačiau byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti esant labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus¹¹.

Įvertinus pirmiau nurodytas aplinkybes ir byloje esančių įrodymų visumą, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai sprendė, jog labiausiai tikėtina Įvykio priežastis – neužsuktas virtuvės vandens čiaupas (su tuo sutinka ir pareiškėja), todėl Įvykio aplinkybės atitinka Taisyklių A. IV dalies 1.2 d papunktyje nustatyto draudžiamojo įvykio (vandens išsiliejimas iš stacionarių įrenginių ne dėl avarijos) sąlygas.

Draudikas nurodė Įvykio aplinkybes vertinęs ir pagal kitas su vandeniu ar kitomis rizikomis susijusias Taisyklių nuostatas, tačiau iš Įvykio aplinkybių nustatęs, jog Įvykis neatitinka jokio kito Taisyklėse nustatyto draudžiamojo įvykio sąlygų, taip pat Įvykis nebuvo nulemtas jokio kito draudžiamojo įvykio.

Lietuvos banko vertinimu, Įvykį pripažinus draudžiamuoju pagal Taisyklių A. IV dalies 1.2 d papunktį, draudikas, vadovaudamasis Taisyklių A. V dalies 1.1 ir 1.2 papunkčiais¹² bei Taisyklių A. V dalies 1 ir 2 lentelėmis¹³, apskaičiuodamas pareiškėjai mokėtinas draudimo išmokas, atlyginančias pareiškėjos patirtą žalą dėl sugadinto gyvenamojo namo ir namų turto, draudimo išmokų dydžius pagrįstai apribojo iki maksimalių nustatytų 3 000 Eur sumų.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, pareiškėjos reikalavimas mokėti papildomas draudimo išmokas atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių

¹¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-304/2008; 2009 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-101/2009 ir kt.

¹² Tiek pastatų draudimo atveju (Taisyklių A. V dalies 1.1 papunktis), tiek namų turto draudimo atveju (Taisyklių A. V dalies 1.2 papunktis) nustatyta, kad turtas apdraudžiamas nuo Taisyklių A. V dalies 1 ir 2 lentelėse išvardytų draudžiamųjų įvykių, atsižvelgiant į atitinkamam draudimo variantui numatytas draudiko atsakomybės ribas.

¹³ Tiek pastatų draudimo atveju (Taisyklių A. V dalies 1 lentelė), tiek namų turto draudimo atveju (Taisyklių A. V dalies 2 lentelė) nustatyta, kad, pasirinkus „Maksimalų“ draudimo variantą, įvykus vandens išsiliejimui iš stacionarių įrenginių, draudimo išmoka ribojama iki 3 000 Eur.

apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis